

Oefencasus aanleggen uitrit

Datum 3 februari 2021
Status Definitief
Versie 2.0

Colofon

Projectnaam Oefencasus aanleggen uitrit
Versienummer 2.0

Inhoud

Colofon 2

Inhoud 3

Inleiding Oefenaanpak 4

Deel 1 Oefencasus en voorbereiding 5

- 1 Scope van de oefencasus 5
- 2 Voor wie is de casus bedoeld? Wat leert u? 6
- 3 Specifieke aspecten 6
- 4 Voordat u start met oefenen 6

Deel 2 De casus 8

- 5 Casusbeschrijving 8
- 6 Juridische context 8

Deel 3 Oefenen 11

- 7 Start de casus! 11

Inleiding Oefenaanpak

2020 en 2021 staan in het teken van **oefenen**. Het programma Aan de slag met de Omgevingswet ondersteunt bevoegd gezagen bij de voorbereiding (implementatie) om in 2022 aan de minimumeisen voor de Omgevingswet te kunnen voldoen. Oefenen betekent hier: het inregelen, beproeven en bijstellen om uitvoering van de wet in 2022 te starten.

De oefenaanpak is integraal. U komt in aanraking met alle aspecten van de Omgevingswet:

- Veranderingen in wet- en regelgeving ('wet')
- Het inrichten van werkprocessen (Anders werken)
- Het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO).

Om te kunnen oefenen biedt het programma Aan de slag met de Omgevingswet oefencasussen aan. Deze beperken zich meestal tot een deel van de totale oefenopgave. De oefencasussen kunnen worden uitgebreid met extra oefeningen (groeimodel) vanuit het programma Aan de slag met de Omgevingswet. Gemeenten, waterschappen, provincies, omgevingsdiensten en rijkspartijen kunnen de casussen ook gebruiken om zelf oefeningen op maat te maken.

Deel 1 Oefencasus en voorbereiding

1 Scope van de oefencasus

Korte omschrijving van de oefencasus

Met deze casus kunt u oefenen met:

- het opstellen van een aanvraag voor een uitwegvergunning
- het indienen van de vergunningaanvraag
- het afhandelen van deze vergunningaanvraag door de gemeente.

Deze oefencasus gaat over een enkelvoudige activiteit die een gemeente zelf kan afhandelen.

De oefening begint met de stappen die een initiatiefnemer doorloopt om te komen tot een aanvraag. De oefening vervolgt bij het binnenkomen van de aanvraag in het zaakstelsel en eindigt bij het opstellen van de vergunning.

Het Digitaal stelsel Omgevingswet (DSO) omvat straks landelijke regels en lokale regels. Het lokale bevoegd gezag is verantwoordelijk voor de lokale regels. Het gaat dan om regels in het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de waterschapsverordening. In onderstaande tabel staan de verschillende stappen voor het maken van regels. U kunt zien met welke stap u oefent met deze casus.

	Opstellen juridische regels	Beschikbaar stellen juridische regels	Juridische regels op de kaart in DSO	Juridische regels omzetten in toepasbare regels	Beschikbaar stellen toepasbare regels	Check toepasbare regels in DSO	Aanvragen en indienen in DSO	Ontvangen en behandelen	Toezicht en handhaving
Wet							X	X	
Anders werken							X	X	
DSO							X	X	

Toelichting tabel

Na het opstellen van juridische regels zet u deze in de 'Landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen' ([LVBB](#)). Deze regels komen dan in het Digitaal Stelsel Omgevingsloket (DSO). Iedereen kan daar de regels bekijken via het onderdeel [Regels op de kaart](#). U vertaalt deze juridische regels in [toepasbare regels](#). Dit betekent dat u vragenbomen maakt voor de vergunningcheck, aanvragen inclusief indieningsvereisten en maatregelen op maat. En dit in begrijpelijke taal. Deze toepasbare regels zet u in het [Register toepasbare regels](#). Vervolgens controleert u in het DSO of alles klopt met de juridische regels en of de initiatiefnemers de vragen begrijpen. Daarna kunt u oefenen met een aanvraag of melding indienen. Deze aanvragen en meldingen gaan vanuit het DSO naar het zaakstelsel van het lokale bevoegd gezag voor afhandeling. Toezichthouders kunnen oefenen met nieuwe of andere regels.

2 Voor wie is de casus bedoeld? Wat leert u?

U bent een medewerker bij een gemeente die werkt in de keten vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH).

Met deze oefencasus kunt u ervaren:

- hoe de regels gaan veranderen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet
- hoe het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), gekoppeld met het zaakstelsel VTH van uw eigen organisatie, straks werkt
- welke invloed de inwerkingtreding van de Omgevingswet kan hebben op de inrichting van uw processen
- hoe de indieningsvereisten uit de bruidsschat werken
- wat er gebeurt als uw organisatie geen nadere aanpassingen doet.

Leerdoelen:

- U leert welke stappen de initiatiefnemer moet nemen om een aanvraag in te dienen. Dit doet u door de aanvraag zelf ook in te vullen en in te dienen.
- U oefent met de aansluiting van het DSO: Komt de aanvraag bij het bevoegd gezag binnen zoals verwacht? Werkt de koppeling en het eigen systeem naar tevredenheid?
- U neemt kennis van een aantal dienstverlenings- en samenwerkingsaspecten bij het behandelen van een aanvraag in de geest van de Omgevingswet.

Dit is een oefening met ambitieniveau 2: het zelf oefenen van de basisprincipes.

3 Specifieke aspecten

Deze casus is bedoeld voor gemeenten. De casus beschrijft een fictieve situatie uit het werkgebied van de gemeente Eijsden-Margraten.

Gemeenten kunnen de situatie en locatie aanpassen naar een praktijksituatie in hun eigen beheergebied.

4 Voordat u start met oefenen

Een goede voorbereiding is belangrijk. Alleen dan zal het oefenen met deze casus meerwaarde voor u hebben.

- Om deze casus te kunnen gebruiken moet u vergunningaanvragen uit het Omgevingsloket kunnen ontvangen in uw VTH- of zaakstelsel. Uw VTH- of zaakstelsel moet daarvoor zijn aangesloten op de oefenomgeving van het DSO. Is uw systeem nog niet aangesloten, regel dit dan zo snel mogelijk.
- Zorg dat u als gebruiker toegang heeft tot het VTH- of zaakstelsel van uw organisatie om de ingediende vergunningaanvragen uit het Omgevingsloket te bekijken en verwerken.
- Zorg dat u beschikt over basiskennis van:
  - vergunningverlening in de Omgevingswet
  - toepasbare regels
- Voor deze casus maakt u gebruik van de regels uit de bruidsschat (inclusief toepasbare regels voor de indieningsvereisten).
- U kunt ook testen met zelf opgestelde regels en toepasbare regels. Hiervoor heeft u een koppeling nodig met de Landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen (LVBB) én met het Register toepasbare regels (RTR).

- Om een vergunningaanvraag te kunnen opstellen en indienen moet u inloggen in het Omgevingsloket. U heeft daarvoor een Omgevingsloket ID nodig. Als u nog geen Omgevingsloket ID hebt, kunt u dit zelf aanmaken. Ga op de homepage van het [Omgevingsloket](#) naar de knop 'Inloggen' rechtsboven. Klik in het volgende venster op '[Geen Omgevingsloket ID](#)'. Vul alleen de velden in die verplicht zijn (e-mailadres, voor- en achternaam). Vink aan dat u een bètatester van het DSO bent en geen robot. U krijgt een activeringslink toegestuurd op het e-mailadres dat u heeft opgegeven.
- Gebruik het Omgevingsloket in de browsers Mozilla Firefox, Microsoft Edge, Safari of Google Chrome. Internet Explorer wordt niet ondersteund.

U bent nu klaar om naar de casusbeschrijving te gaan!

Deel 2 De casus

5 Casusbeschrijving

Eva Sparheuvél wil een oprit voor haar elektrische SUV. Ze heeft gehoord dat ze zo'n zogenaamde uitwegvergunning makkelijk kan regelen via het Omgevingsloket. Eva woont aan de Irenestraat 12 in Eijsden. De Irenestraat is een weg in gemeentelijk beheer.

6 Juridische context

Met welke juridische veranderingen heeft u in deze casus te maken wat betreft bevoegd gezag, inhoudelijke bepalingen en indieningsvereisten? Wat blijft voor een activiteit zoals deze – aanleg van een uitrit – hetzelfde? Wat verandert er met de komst van de Omgevingswet (is-wordt)?

De casus gaat uit van een vergunningplicht die volgt uit de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de gemeente Eijsden-Margraten.

Bevoegd gezag

IS Op dit moment is de gemeente het bevoegd gezag voor de aanleg of verandering van een uitrit naar een weg die in beheer is van de gemeente. Op basis van artikel 2.2 lid 1 onder e van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) kan de gemeente regels stellen in een gemeentelijke verordening.

WORDT Met de Omgevingswet verandert dit niet. Op grond van artikel 5.8 Omgevingswet is de gemeente bevoegd gezag voor een aanvraag die betrekking heeft op 1 activiteit, tenzij artikelen 5.9, 5.10 of 5.11 een ander bestuursorgaan aanwijzen.

Indieningsvereisten

- IS** Op dit moment staan de aanvraagvereisten voor een uitwegvergunning in artikel 7.3 van de Regeling omgevingsrecht (Mor). De aanvrager verstrekt gegevens over:
- de plaats van de uitrit: ligt de uitweg aan het voor-, zij- of achtererf?
  - de afmeting van de nieuwe of bestaande uitrit. Als de afmeting van de bestaande uitrit verandert, moet de aanvrager hier gegevens over verstrekken.
  - de materialen die gebruikt gaan worden
  - de aanwezigheid van obstakels die de aanleg van de uitrit of het gebruik van de uitweg belemmeren, zoals bomen, lantaarnpalen en nutsvoorzieningen.

WORDT De indieningsvereisten voor de aanvraag van een uitwegvergunning veranderen niet. De regels hiervoor van de bruidsschat in het Invoeringsbesluit Omgevingswet (artikel 22.297) zijn dezelfde als in de Regeling omgevingsrecht.

Deze regels zijn wel tijdelijk. Ze gelden totdat het gemeentelijke vergunningstelsel is opgenomen in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Een gemeente kan er ook voor kiezen om een vergunningplicht te laten vervallen en dus niet op te nemen in het nieuwe deel van het omgevingsplan. In dat geval zijn de aanvraagvereisten niet meer van toepassing.

De waterschapsverordening of de omgevingsverordening kan verboden bevatten om zonder een omgevingsvergunning een activiteit te verrichten. Artikel 4.4 lid 2 van de Omgevingswet maakt dat mogelijk. Het is niet aannemelijk dat een provinciaal belang wordt geraakt met het aanleggen van een uitrit naar een weg in gemeentelijk beheer.

In het [document Topactiviteiten Omgevingswet voor gemeenten](#) vindt u uitgebreide informatie over indieningsvereisten en toepasbare regels voor de activiteiten in de fysieke leefomgeving waarvoor het meest aanvragen of meldingen worden gedaan. De aanleg van een uitrit, de zogenaamde uitwegactiviteit is daar een van.

Regels voor de activiteit

IS Het aanleggen of veranderen van een uitrit is een activiteit waarvoor zowel bedrijven als particulieren een vergunning kunnen aanvragen.

De gemeente heeft beleidsvrijheid bij het vaststellen van regels in de gemeentelijke verordening. Bijvoorbeeld met het oog op de verkeersveiligheid, gebruik en bruikbaarheid van de openbare weg of het beperken van hinder. De gemeente kan voorschriften stellen op basis van een vergunningplicht of meldingsplicht (artikel 2.2 Wabo).

In deze casus hanteert de gemeente de vergunningsplicht. De APV van Eijsden-Margraten stelt in artikel 2.12 dat de regels voor het aanleggen van een uitweg in een beleidsregel worden opgenomen. Daarmee wil de gemeente het belang waarborgen van openbare veiligheid, bruikbaarheid van de weg, veilig en doelmatig gebruik van de weg, uiterlijk aanzien van de omgeving en groenvoorziening in de gemeente.

Daarnaast stelt artikel 2.12 dat de gemeente Eijsden-Margraten bevoegd is een uitwegvergunning te verlenen voor wegen waarvoor zij als wegbeheerder is aangewezen. De APV is niet van toepassing op wegen die in beheer zijn bij het Rijk of bij de provincie.

Hoe is dit straks met de Omgevingswet geregeld?

WORDT

Een uitwegactiviteit is een omgevingsactiviteit die bij volledige werking van de Omgevingswet wordt geregeld in het nieuwe omgevingsplan (artikel 5.1 Omgevingswet). Door het opnemen van de activiteit in het nieuwe omgevingsplan ontstaan mogelijkheden voor meer samenhang en maatwerk. Hierbij hoort ook de vaststelling hoeveel en welke regels het meest geschikt zijn. Naast de vergunningsplicht en meldingsplicht kan de gemeente kiezen voor algemene regels, specifieke zorgplicht of het vrij stellen van regels.

De regels van de bruidsschat in het Invoeringsbesluit Omgevingswet gaan alleen over de indieningsvereisten. De lokale regels van de APV zijn in de overgangsfase naar het nieuwe omgevingsplan geen onderdeel van het tijdelijk omgevingsplan. De lokale regels blijven van kracht, zolang geen nieuw omgevingsplan is opgesteld. Artikel 22.8 van de Invoeringswet Omgevingswet zegt hierover:

"Voor zover op grond van een bepaling in een gemeentelijke verordening een vergunning of ontheffing is vereist voor een geval waarin regels over de fysieke leefomgeving op grond van artikel 2.7, eerste lid, alleen in het omgevingsplan mogen worden opgenomen, geldt een zodanige bepaling als een verbod om zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a."

Dit overgangsrecht bepaalt ook dat de APV kan worden aangepast zolang er geen nieuw omgevingsplan is vastgesteld.

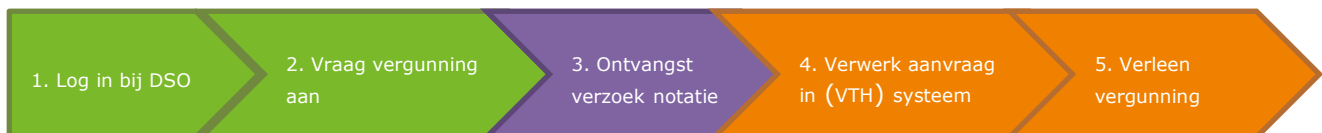
Voor de integratie van lokale verordeningen, waaronder regels voor de activiteit uitweg, bestaat een publicatie Staalkaart integratie verordeningen in omgevingsplan.

Staalkaarten zijn voorbeelduitwerkingen van onderdelen van een omgevingsplan, bedoeld als inspiratiebron voor opstellers van omgevingsplannen.

Deel 3 Oefenen

7 Start de casus!

Oefening 1: Ervaar het Omgevingsloket (DSO)

Het bovenstaand processchema toont de verschillende onderdelen van de digitale keten.

Groen = landelijk DSO-systeem

Paars = digitale verwerking/koppeling

Oranje = lokaal eigen (VTH/-zaak)systeem

Oefenen als aanvrager

Inleiding

Met deze oefening doorloopt u het Omgevingsloket door de ogen van de initiatiefnemer. Hiervoor kruipt u in de huid van aanvrager Eva Sparheugel, inwoner van de gemeente Eijsden-Margraten. Eva heeft nooit eerder gebruikgemaakt van het Omgevingsloket.

Verken het Omgevingsloket door in te loggen met uw Omgevingsloket ID. U kunt de aanvraag tussentijds opslaan en later verder werken. Ingevlude gegevens worden bewaard in Mijn Omgevingsloket.

Op dit moment werken we in een pre-omgeving, daarom is het alleen nog mogelijk om in te loggen met een Omgevingsloket ID. Dit ID kunt u aanvragen via de [website](#). In het formulier kunt u volstaan met voornaam, achternaam en e-mailadres.

Initiatiefnemers loggen straks in bij het Omgevingsloket om een aanvraag of melding op te stellen. Zo kunnen ze de aanvraag tussentijds opslaan en later verder werken. Ingevlude gegevens worden bewaard in Mijn Omgevingsloket.

Burgers loggen in met hun DigiD. Bedrijven en overheden loggen in met eHerkenning.

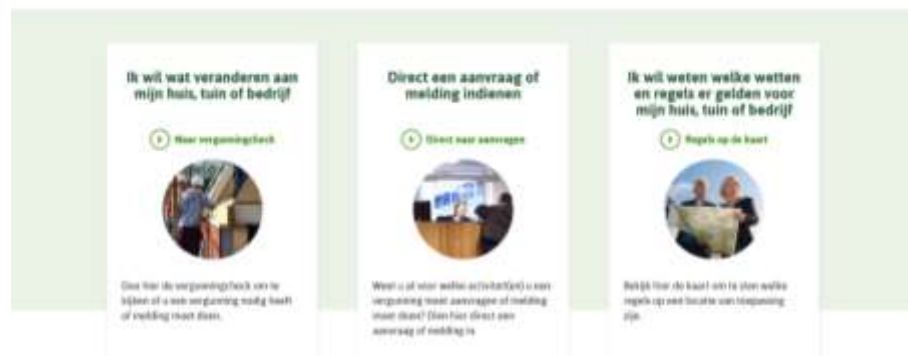
Machtigingen via DigiD of eHerkenning zijn nog niet mogelijk. Wel is het straks mogelijk om in het loket een aanvraag of melding te doen voor iemand anders.

Na het inloggen haalt het Omgevingsloket gegevens die al bekend zijn op uit basisregistraties.

1. Probeer eerst de knoppen 'Naar vergunningcheck' en 'Regels op de kaart'. Wat ziet u?

Waarmee kunnen wij u helpen?

In deze oefencasus komt u al snel niet verder met de knop 'Naar vergunningcheck'. De bruidsschat stelt hiervoor geen nadere regels, de gemeente is per slot van rekening bevoegd. Het DSO levert dan ook geen vragenset aan voor de activiteit uitweg. De gemeente moet hiervoor zelf een vragenset maken en aan de landelijke voorziening leveren.

Met 'Regels op de kaart' komt u in de viewer van het Omgevingsloket. U ziet hier de lokale plannen en provinciale verordeningen voor het grondgebied van Eijsden-Margraten.

Na verkenning van het openingsscherm komt Eva Sparheuveel toe aan het doen van een daadwerkelijke aanvraag.

2. Klik in het tekstblok 'Direct een aanvraag of melding indienen' op de link [Direct naar aanvragen](#).

U komt op een scherm waar u de mogelijkheid heeft om direct een aanvraag of melding in te dienen. U leest eerst de tekst onder de foto voordat u verdergaat met de aanvraag zelf.

Vul uw aanvraag zo volledig mogelijk in

Zo voorkomt u dat uw aanvraag vertraging oploopt. Er zijn weinig vragen verplicht. Om uw aanvraag in behandeling te kunnen nemen moeten wel voldoende gegevens toegevoegd zijn. Welke dat zijn is in elke situatie anders. Vul daarom zoveel mogelijk in.

Kosten

De kosten van een aanvraag zijn verschillend. Kijk op de website van uw gemeente, waterschap of provincie voor de precieze kosten.

Vragen?

Heeft u vragen over uw vergunning of melding? Neem dan contact op met uw gemeente of waterschap. Heeft u vragen over hoe de website werkt? Neem dan contact op met het [Informatiepunt](#).

- U bent klaar om uw aanvraag te starten. Klik op de button Start aanvraag. Vul de gegevens van Eva Sparheuvell in.

Klaar om uw aanvraag te starten?

Start aanvraag

Bij 'Kies Activiteiten' is een overzicht opgenomen van activiteiten en een vragenbox. Probeer de vragenbox uit met uw activiteit.

- Vul de informatie in die wordt gevraagd in het proces Aanvraag.

De bestaande indieningsvereisten uit de Mor gaan over in de bruidsschat voor het omgevingsplan. Deze indieningsvereisten worden in het nieuwe Omgevingsloket beschikbaar gesteld. Als de gemeente geen actie onderneemt zorgt de Standaard aanvragen en melden (STAM)-koppeling voor het inladen van deze indieningsvereisten.

In het Omgevingsloket online (OLO) heeft de gemeente vier instellingsmogelijkheden:

- altijd vergunningplicht
- altijd vergunningvrij
- standaardvragen die naar conclusie leiden
- gemeentespecifieke vragen die naar conclusie leiden.

Als de gemeente andere indieningsvereisten heeft of wil, moet de gemeente daarvoor toepasbare regels opstellen en deze via Standaard toepasbare regels (STTR) aanleveren.

- Besluit het proces met het verzenden van de aanvraag.

Zodra in het Digitaal Stelsel een vergunningaanvraag of melding klaar staat in de werkmapp voor verwerking, verstuurt de service 'Verzoeknotificatie ontvangen' een bericht naar het bevoegd gezag. Deze service wordt geboden via Digikoppeling ebMS.

Oefening 2: Behandeling van de aanvraag

Oefenen als vergunningverlener

U ontvangt via de service Verzoek Afhandelen van het DSO een verzoeknotificatie in het eigen zaakstelsel voor VTH. In deze verzoeknotificatie staan gegevens die u nodig heeft om het verzoek op te halen uit de werkmap van het DSO en in het VTH-systeem of zaakstelsel te laden.

Uw gemeente heeft geen nadere aanpassingen gedaan als het gaat om de vergunningcheck, regels op de kaart of aanvraagformulier.

De bestaande verplichtingen gaan via het overgangsrecht mee naar het stelsel van de Omgevingswet. Dit betekent dat de regels voor een vergunningplicht in de gemeentelijke verordening blijven staan.

U ontvangt de aanvraag van Eva Sparheuvél. Aangezien uw gemeente geen actie heeft ondernomen, is de aanvraag binnengekomen op basis van het landelijke indieningsformulier (bruidsschat uitwegvergunning).

1. Doorloop uw vergunningproces. Beschrijf of en waar aanpassingen nodig zijn in het proces of in het zaakstelsel om uw huidige dienstverlening voort te kunnen zetten. Gebruik hiervoor de juridische informatie (hoofdstuk 6) van de casusbeschrijving.
  - Betrek uw huidige regels voor indiening en beoordeling van vergunning of melding hierbij.
  - Bedenk welke vragensets nodig zijn voor een goede afhandeling in het Omgevingsloket (toepasbare regels).

Uw gemeente oriënteert zich op het opnemen van lokale regels in een nieuw omgevingsplan. De afdeling frontoffice heeft uw afdeling advies gevraagd om initiatieven efficiënter door het loket te leiden.

2. Schets op hoofdlijnen waar aanpassingen mogelijk of nodig zijn voor een zorgvuldige intake en afhandeling van initiatieven. Gebruik hiervoor de juridische informatie (hoofdstuk 6) van de casusbeschrijving en onderstaande matrix.

	Opstellen juridische regels	Beschikbaar stellen juridische regels	Juridische regels op de kaart in DSO	Juridische regels omzetten in toepasbare regels	Beschikbaar stellen toepasbare regels	Check toepasbare regels in DSO	Aanvragen en indienen in DSO	Ontvangen en behandelen	Toezicht en handhaving
Wet									
Anders werken									
DSO									